

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ИНСТИТУТА ЗА МЕТРОЛОГИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2008. ГОДИНУ**

Број: 01/03-08-16-1-443/09

Сарајево, април 2009. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
1.	Увод	5
2.	Поступање по ранијим препорукама	5
3.	Систем интерних контрола	6
4.	Планирани и извршени буџет	7
5.	Јавне набавке	9
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	10
	Прилог:	
	Табела 1. Одобрени и извршени буџет за 2008. годину	11

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Основ за ревизију

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за метрологију Босне и Херцеговине** (у даљњем тексту: Институт) и усклађености пословања са законима и прописима за годину која се завршава на дан 31.12.2008. године.

Одговорност руководства

Руководство Института је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања тј. Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ («Службени гласник БиХ» број 33/07) и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ број 01-Ст4-16-1810/05. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја која не садрже материјално значајне погрешне исказе, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Руководство је такође одговорно за усклађеност пословања Института са важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност изражавање мишљења о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 12/06), INTOSAI ревизијским стандардима («Службени гласник БиХ» број 5/01) и Међународним стандардима ревизије (ISA). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање усклађено са важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује провођење поступака с циљем прикупљања ревизионих доказа о усклађености пословања и о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су прикупљени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за мишљење ревизора.

Квалификација:

1. Као што је наведено под тачком 5. Извјештаја, процедуре јавних набавки нису у појединим случајевима биле проведене у складу са одредбама Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине.

Мишљење:

Према нашем мишљењу финансијски извјештаји Института приказују истинито и објективно, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза на дан 31. децембра 2008. године, резултате пословања и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Финансијско пословање Института у току 2008. године било је у свим материјално значајним аспектима усклађено са важећом законском регулативом, осим за напомене наведене под тачком 1.

Сарајево, 14.04.2009. године

Замјеник генералног ревизора

Џевад Некић

Генерални ревизор

Миленко Шего

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Увод

Правни статус Института регулисан је Законом о оснивању Института за метрологију БиХ («Сл.гласник БиХ» 43/2004) и Законом о метрологији БиХ («Сл.гласник БиХ» 19/2001).

Институт као државна научно-стручна институција за подручје метрологије и мјерне технике надлежан је да у овим подручјима:

- припрема нацрте законских аката и других прописа из домена своје надлежности и координира доношење прописа по којима раде институције за метрологију у ентитетима;
- остварује еталонску базу на нивоу државних еталона и надзире остваривање еталонске базе секундарних и радних еталона;
- обезбјеђује сљедивост мјерења у БиХ до међународних еталона мјерних јединица;
- успоставља, именује и надзире метролошке лабораторије;
- надзире и координира рад служби за контролу предмета од племенитих метала;
- врши калибрацију и верификацију еталона (мјерила), референтних материјала и опреме које користе институције у ентитетима за метрологију у складу с прописима усклађеним с препорукама и документима Међународне организације за законску метрологију (OIML);
- бави се истраживачко-развојном дјелатношћу, предлаже и одређује приоритете реализације развојних пројеката и учествује у међународним пројектима;
- израђује студије, стратегије развоја, пројекте, анализе и друге послове у циљу изградње метролошког система у БиХ и метролошке лабораторијске инфраструктуре;
- проводи међународне уговоре о сарадњи из подручја метрологије, те учествује у раду међународних организација и у њима представља Босну и Херцеговину.

Институт има својство правног лица са сједиштем у Сарајеву.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију пословања Института за 2007. годину, о чему је састављен извјештај. Ревизијом су утврђене одређене слабости и неправилности описане у Извјештају о ревизији Института за 2007. годину и Институту је сугерисано да их размотри, те да предузме одређене активности како се утврђене неправилности и пропусти не би понављали у даљем пословању.

Институт је доставио одговор Канцеларији за ревизију у складу са чланом 16. ставом 3. Закона о ревизији о предузетим активностима ради превазилажења слабости и недостатака који су идентификовани у Извјештају о ревизији за 2007. годину.

Освртом на препоруке ревизије дате у Извјештају о ревизији за 2007. годину (и препоруке дате у Писму руководству за 2008. годину), те увидом у предузете активности, утврдили смо следеће:

Реализоване препоруке

- Институт је испоштовао препоруку Канцеларије за ревизију из извјештаја за 2007. годину, а која се односи на укњижавање грађевинског објекта - гараже и препоруку везану за попис обавеза.

Реализација препорука у току

- Систем интерних контрола није у потпуности изграђен на задовољавајући начин јер су поново уочене одређене слабости и пропусти, али смо уочили и предузимање одговарајућих активности на побољшању истих.
- Планирање буџета није у потпуности извршено на задовољавајући начин.

Нереализоване препоруке

- Поново су уочени одређени пропусти у процедурама јавних набавки тј. примјени Закона о јавним набавкама.

3. Систем интерних контрола¹

Ревидирањем пословања Института уочили смо да цјелокупан систем интерних контрола који подразумијева скуп поступака и мјера које предузима руководство клијента у циљу обезбјеђења тачности и правилности евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима те ефикасно трошење јавног новца, није у потпуности разрађен и дефинисан на јасан и прецизан начин.

У циљу унапређења система интерних контрола Институт је донио Правилник о интерној контроли број: ИН - 0088-03/07 од 21.3.2008. године. И поред доношења наведеног правилника и нових интерних аката који дефинишу трошкове Института (Одлука о репрезентацији и поклонима, Одлука о кориштењу службених мобила и фиксних телефона и Правилник о накнади трошкова превоза на посао и с посла) уочене примједбе на постојећи систем интерних контрола у Институту односе се на недостатке у процесу планирања и извршења буџета, пропусти у трошењу буџетских средстава и слабости настале приликом провођења процедура јавних набавки.

Недостатак квалитетног система интерних контрола или његова недоследна примјена може негативно утицати на рационално управљање и пословање институцијом и ненамјенско трошење буџетских средстава.

¹ Интерна контрола је скуп поступака које обликује управа, руководиоци и остали запослени са сврхом стицања разумног увјерења у погледу постизања циљева на подручју следећих категорија: 1) успјешности пословања, 2) поузданост финансијског извјештавања и 3) усклађеност са примјењивим законима и прописима.

Препорука: *Ревизија препоручује наставак доградње постојећег система интерних контрола и досљедну примјену постојећих правила и процедура. Надаље, потребно је успоставити такав систем интерних контрола који ће превентивно отклањати све могуће слабости и неправилности.*

4. Планирани и извршени буџет

Буџет Института за 2008. годину одобрен је у износу 1.899.972,00 КМ, а остварен је у износу 1.865.143,00 КМ или са 98%, што се види у приложеној табели Одобрени и извршени буџет за период од 01.01. до 31.12.2008. године (прилог Табела бр. 1.).

Институт је током 2008. године извршио двије промјене структуре буџета у укупном износу од 77.000,00 КМ. Промјене су одобрене од стране Министарства финансија и трезора, (Одлука број: 01-05-16-4696-1/08 од 16.10.2008. и број: 01-05-16-5875-1/08 од 24.12.2008. године). Институт је извршио реструктурисање са позиције набавка опреме на текуће издатке.

На основу захтјева, Одлуком СМ број 3/08 од 22.01.2009. године, Институту су одобрена средства буџетске резерве у износу 90.000 КМ за исплату бруто плата и накнада запослених за 2008. годину.

Посљедице оваквог начина планирања и извршења буџета огледају се у томе што се лошим планирањем резервише мање средстава него што је потребно за нормално функционисање и остваривање законом прописаних функција Института.

Препорука: *Препоручујемо Институту да процесу планирања посвети више пажње, с обзиром да је квалитетно планирање буџета стратешки важна основа за обезбјеђење материјалних и људских ресурса те значајно за економично и транспарентно управљање средствима.*

Испитујући ефикасност система интерних контрола у процесима планирања и располагања јавним средствима уочене су одређене слабости које нису значајније утицале на истинитост и вјеродостојност финансијских извјештаја и правилност пословања у 2008. години, али које могу утицати на пословање у будућем периоду. С тим у вези утврдили смо сљедеће:

Путни трошкови: Налози за службена путовања нису правдани у складу са Одлуком о начину обрачуна плата и других накнада запослених у Савјету министара БиХ, министарствима БиХ и другим институцијама и тијелима Савјета министара БиХ, односно у року од пет дана по завршетку службеног путовања.

У појединим случајевима уз путне налоге нису прилагани позиви за службена путовања са назнаком путних трошкова које сноси организатор иако је из путних налога видљиво да одређене трошкове сноси организатор.

Употреба службених возила: Употреба службених возила у Институту прописана је Правилником о условима и начину кориштења службених возила број: ИН-0342/07 од 19.10.2007. године. Правилник не прописује израчунавање просјечне потрошње горива на мјесечном и годишњем нивоу, одговорност за евентуалну штету насталу на возилу и начин паркирања возила изван радног времена и након

завршеног службеног путовања. Институт нема евиденцију о мјесечној потрошњи горива по возилима. Увидом у путне налоге за службена возила уочено је да поједини путни налози нису уредно попуњени, недостају евиденције о релацији кретања, стању бројила, укупно пређеном путу. Генерално, недостаје контрола путног налога за возило у смислу да нетко на крају мјесеца овјери да су подаци у путном налогу истинити и да је возило кориштено у службене сврхе.

Током завршне ревизије предочен нам је нови Правилник о условима и начину кориштења службених возила који је усвојен у 2009. години. Препоручујемо Институту да досљедном примјеном новог Правилника успостави ефикасан систем овог процеса.

Телефонске и поштанске услуге: Трошкови мобилних телефона регулисани су интерним актом «Одлука о кориштењу службених мобилних и фиксних телефона» број: ИН-0390/08 од 11.9.2008. године. Одлуком је прописано да се контрола трошкова за мобилне телефоне врши квартално на основу испостављених рачуна. На основу евиденције трошкова мобилних телефона у 2008. години утврдили смо да су запослени по мјесецима имали прекорачења за мобилне телефоне, али због кварталног обрачуна иста нису рефундирана. Мишљења смо да се обрачун трошкова мобилних телефона треба вршити на мјесечном нивоу сагласно динамици пристизања рачуна за извршене услуге.

Институт треба ускладити своју Одлуку тако да се обрачун трошкова мобилних телефона врши мјесечно као и поврат евентуално више насталих издатака за мобилне телефоне.

Издаци за услуге образовања и стручног усавршавања: Укупно реализовани трошкови за стицање већег степена образовања у 2008. години износе 2.400,00 КМ (за два постдипломска студија). Исплате за ове услуге вршене су на основу «Правилника о образовању и усавршавању запослених» број: ИН-0058-08/07 од 27.2.2007. године. Тестирањем смо се увјерили да Институт није донио програм образовања и усавршавања запослених за 2008. годину у складу са чланом 6. споменутог Правилника. Исто тако за трошкове образовања и стручног усавршавања није проведена процедура интерног огласа са позивом заинтересованим запосленим Института за достављање захтјева за додјелу средстава у складу са чланом 10. «Правилника о образовању и усавршавању запослених».

Препорука: Ревизија је мишљења да све потребе за одређеном квалификованом радном снагом Институт задовољава путем јавног конкурса преко Агенције за државну службу БиХ или самостално те се претпоставља да запослени службеници и намјештеници имају задовољавајућу стручну спрему за обављање послова за које их је Институт запослио па не постоји потреба за њиховим дошколовавањем унутар система државне службе. Требало би разликовати стицање звања од редовних едукација у струци након стеченог звања.

Такође, препоручујемо Институту да се досљедно придржава Правилника о образовању и усавршавању запослених.

5. Јавне набавке

Током ревизије смо утврдили како систем интерних контрола код процеса набавки, још увијек није успостављен на начин да је обезбјеђен потпун надзор и квалитетна контрола у свим фазама процеса набавки, од самог планирања процеса набавки до праћења извршења закључених уговора. Институт је усвојио План набавки за 2008. годину, међутим планом нису одређене врсте поступка, рокови набављања и приоритети набавки. Желимо скренути пажњу руководству Института на сљедеће недостатке у процесима набавки које смо уочили током обављања ревизије:

Институт није провео процедуре избора добављача у 2008. години у складу са Законом, за сљедеће трошкове: услуге интернета (остварени трошкови износе 4.691,95 КМ), издатке за гориво (остварени трошкови износе 8.903,00 КМ) и услуге авио превоза (трошкови превоза у иностранство јавним средствима износе 20.533,10 КМ).

Набавка канцеларијског материјала: За набавку канцеларијског материјала (уговорене вриједности 13.363,96 КМ) конкурентским поступком, Институт је послао захтјеве за достављање понуда на адресе три понуђача, од којих два понуђача имају исту адресу. Рјешењем о упису у судски регистар предузећа, утврђено је да је један понуђач оснивач другог. С обзиром да се ради о конкурентском поступку без објаве обавјештења, мишљења смо да није обезбјеђена конкурентност за ову процедуру набавке.

Извођење грађевинско занатских радова: За извођење грађевинско занатских радова на санацији пословног простора (уговорене вриједности 29.595,15 КМ) Институт је послао захтјеве за достављање понуда на адресе три понуђача, од којих су два понуђача на истој адреси. Рјешењем о упису у судски регистар, утврђено је да је оснивач и власник једног предузећа уједно и особа овлаштена за заступање другог предузећа које је доставило понуду. Пошто се ради о конкурентском поступку без објаве обавјештења, мишљења смо да није обезбјеђена конкурентност за ову набавку. Такође, изабрани добављач није испоштовао уговорени рок за извршење радова.

Набавка лабораторијске опреме: Институт је извршио набавку лабораторијске опреме отвореним поступком који је садржавао више лотова. Тестирана су два лота: лот 1 (компаратор масе уговорене вриједности 228.484,61 КМ) и лот 2 (електронске ваге уговорене вриједности 33.663,77 КМ).

За оба лота понуде је доставило 5 понуђача, од чега су само два понуђача доставила комплетне понуде. Три понуђача доставила су понуде са ауторизацијом иако у тендерским документацијама није наведена могућност подуговарања. С обзиром да је број квалификованих кандидата за оба лота мањи од три и не обезбјеђује стварну конкуренцију за планирану набавку Институт је требао поништити поступак у складу са чланом 12. Закона о јавним набавкама.

Стручне услуге: Институт је провео процедуру избора повремених сарадника из подручја метрологије (стручне услуге) отвореним поступком (лот 1: Израда студија, стратегија развоја, пројеката и анализа у циљу изградње метролошког система у БиХ, лот 2: Превођење међународних уговора, прописа и нормативних

докумената и лот 3: Припрема и израда правилника из подручја метрологије). На основу проведене процедуре донијета је Одлука о закључивању оквирног споразума са већим бројем правних и физичких лица која су доставила потпуне и правовремене понуде. На овај начин формирана је за сваки лот база потенцијалних правних и физичких лица за вршење услуга повремених сарадника из подручја метрологије. Овакав начин избора понуђача није у складу са Законом о јавним набавкама, јер Закон предвиђа да се за сваки појединачни лот закључи један уговор. Трошкови стручних услуга у 2008. години остварени су у износу 100.547 КМ.

Ревизија је мишљења да се у овом случају ради о специфичној врсти услуга које нису децидно регулисане Законом о јавним набавкама те да је било потребно тражити мишљење Агенције за јавне набавке БиХ.

Набавке извршене са горе споменутим недостацима и слабостима, без квалитетног плана набавки, могу довести уговорни орган у одређене проблеме у погледу примјене законских процедура, одабира одговарајућег поступка, касног започињања процедура набавки и не провођења процедура избора добављача.

Препорука: *Институт треба да побољша процес планирања набавки роба и услуга, анализира уочене недостатке како би обезбједио досљедну примјену Закона о јавним набавкама и како се исти пропусти не би понављали.*

III КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Институту је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2008. годину на разматрање и достављање евентуално нових доказа и коментара на налазе ревизије. У остављеном року од 15 дана, Институт није доставио коментаре на налазе садржане у Нацрту извјештаја о ревизији.

На основу тога овај извјештај представља коначан извјештај достављен клијенту без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

Ревизиони тим:

Влатко Малбашић, виши ревизор _____

Мирела Бошњак, ревизор _____

Енес Алић, ревизор _____

Даворка Гашановић, помоћни ревизор _____

Одобрени и извршени буџет за 2008. годину

Табела 1.

ИНСТИТУТ ЗА МЕТРОЛОГИЈУ БиХ

Ред бр.	Врста расхода	Одобрени буџет	Промјена структуре буџета	Остала повећања буџета *	Укупно буџет (3+4+5)	Извршење буџета	Разлика (6-7)	Индекс (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Текући издаци	1.399.972	77.000	90.000	1.566.972	1.533.101	33.871	98
1.	Плате запослених	788.670	0	90.000	878.670	867.146	11.524	99
2.	Накнаде трошкова запослених	182.870	-34.870	0	148.000	142.905	5.095	97
3.	Путни трошкови	82.765	29.235	0	112.000	111.836	164	100
4.	Издаци телефонских и пошт.услуга	29.211	0	0	29.211	29.172	39	100
5.	Издаци за енергију и ком. услуге	29.211	7.789	0	37.000	30.017	6.983	81
6.	Набавка материјала	24.344	15.656	0	40.000	36.195	3.805	90
7.	Издаци за усл. превоза и горива	13.632	0	0	13.632	11.035	2.597	81
8.	Унајмљивање имовине и опреме	38.948	27.552	0	66.500	65.953	547	99
9.	Издаци за текуће одржавање	29.211	25.289	0	54.500	51.470	3.030	94
10.	Издаци за осигурање	4.869	-2.869	0	2.000	1.984	16	99
11.	Уговорене услуге и друге услуге	176.241	9.218	0	185.459	185.388	71	100
II	Капитални издаци	410.000	-77.000	0	333.000	332.042	958	100
1.	Набавка земљишта	0	0	0	0	0	0	0
2.	Набавка грађевина	0	0	0	0	0	0	0
3.	Набавка опреме	410.000	-77.000	0	333.000	332.042	958	100
4.	Набавка осталих сталних средс.	0	0	0	0	0	0	0
5.	Реконструкција и инвес.одрж.	0	0	0	0	0	0	0
III	Текући грантови	0	0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0	0
IV	Укупан буџет	1.809.972	0	90.000	1.899.972	1.865.143	34.829	98
	Број запослених	41			41	44	-3	107